

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

О. В. Щедролоєв, Г. В. Коновалова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи з дисципліни
«Історія суднобудування
та освоєння Світового океану»

Рекомендовано Методичною радою НУК

ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2024

УДК 629.5(091)

ЩЗ6

Автори:

О. В. Щедролосоєв, д-р техн. наук, професор;

Г. В. Коновалова, канд. іст. наук, доцент

Рецензент

Л. І. Коростильов, д-р техн. наук, професор

Рекомендовано Методичною радою НУК

Щедролосоєв О. В.

ЩЗ6 Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Історія суднобудування та освоєння Світового океану» / О. В. Щедролосоєв, Г. В. Коновалова. – Миколаїв : НУК, 2024. – 36 с.

Наведено інформаційний обсяг навчальної дисципліни, що розкриває її мету та завдання, структуру курсу, тематику лекційних занять, методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять, і плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, системи поточного та підсумкового контролю знань (засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування), список рекомендованої літератури та джерел.

Призначено для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 135 «Суднобудування» денної та заочної форм навчання. Також може бути корисним для здобувачів освіти інших спеціальностей Національного університету кораблебудування, які вивчають «Вступ до спеціальності» та «Енциклопедію суднобудування».

УДК 629.5(091)

© О. В. Щедролосоєв, Г. В. Коновалова, 2024
© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2024

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розподіл навчального часу.....	6
Мета навчальної дисципліни.....	7
Зміст тем навчальної дисципліни	9
Методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять.....	12
Теми практичних занять.....	13
Завдання для самостійної роботи студентів	16
Рекомендована тематика рефератів	18
Вимоги до оформлення та захисту рефератів.....	20
Контрольні питання для поточного та підсумкового контролю знань.....	21
Методи навчання.....	24
Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	26
Методи контролю.....	27
Засоби навчання.....	32
Рекомендовані джерела інформації.....	33

ВСТУП

Знання з історії сприяють розвитку особистості, формують її свідомість, культуру та почуття громадського обов'язку. Історія людства нерозривно пов'язана з морем, мореплаванням, освоєнням Світового океану. Вивчення курсу покликане забезпечити студентів знаннями з історії виникнення та розвитку світового суднобудування та мореплавання, в тому числі й українського; прищепити студентам цікавість до головного об'єкта їх майбутньої діяльності – Світового океану, його неповторності, таємничості й корисності для людства на прикладі поступового освоєння його простору та глибин. Дисципліна «Історія суднобудування та освоєння Світового океану» сприяє формуванню у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти свідомого ставлення до їх майбутньої професії.

Програма навчальної дисципліни розрахована на студентів, які вивчили географію, історію України, всесвітню історію. Опанування курсу надає професійні компетенції для подальшого вивчення дисциплін професійної підготовки, дисципліна носить міждисциплінарний характер, вона забезпечує підготовку студентів до вивчення

навчальних дисциплін «Техніка і технології освоєння океану», «Океанотехніка».

Ключові слова: великі географічні відкриття, історія суднобудування, конструкція корпусу корабля, мореплавці, ресурси океану, судна, суднобудівні підприємства, судноплавство.

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Розподіл навчальних годин, залікових кредитів за видами навчальних занять відповідно до навчального плану здійснюється таким чином:

Денна форма навчання

Семестр	Лекції	Практичні заняття	СРС	Форма підсумкового контролю	Всього годин / залікових кредитів
1	15	30	45	залік	90 / 3

Заочна форма навчання

Семестр	Лекції	Практичні заняття	СРС	Форма підсумкового контролю	Всього годин / залікових кредитів
1	6	4	80	залік	90 / 3

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія суднобудування та освоєння Світового океану» є формування у студентів згідно зі Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 135 «Суднобудування», затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 № 1073, таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

– Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі суднобудування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів механічної інженерії та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК07. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права й обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види й форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

- **знати** – первісні поняття з океанології; роль океанів та морів у житті та розвитку людства; головні етапи відкриття океану людьми з різних областей Землі (Європа, Азія, Америка) через історію виникнення та розвитку суднобудування; основні шляхи освоєння океанських глибин; історичний шлях розвитку суднобудівної науки, освіти та міжнародних класифікаційних товариств;

- **вміти** – характеризувати головні епохи географічних відкриттів, опанування глибин океанів, освоєння океанських ресурсів; працювати й аналізувати джерела інформації, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та формулювати власні висновки; застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сьогодення, потреб сучасного суднобудування; володіти навичками, які дозволяють продовжувати навчання самостійно або автономно; розуміти економічні, культурні, соціальні та етичні наслідки інженерної діяльності; самостійно підготувати усний матеріал, написати повідомлення, реферат з історії світового чи вітчизняного суднобудування;

- **мати уяву** – про властивості морської води, морських течій, історію заселення континентів, головні океанські плавання та включення суднобудівного поступу у світовий технічний прогрес.

ЗМІСТ ТЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль 1.1

Історія суднобудування та освоєння Світового океану з найдавніших часів до епохи Раннього Середньовіччя

Тема 1. Мета та задачі курсу. Різні сторони освоєння морів. Планета Земля, її виникнення, структура, розміри, рух. Утворення на Землі води й атмосфери. Географія океанів, їх розташування, розміри, глибини. Фізичні властивості морської води. Вітри в океанах. Пасати і мусони. Океанські і морські течії.

Джерела інформації: [6, с. 3–11; с. 99–103];
[7, с. 17–42]; [15, с. 5–66].

Тема 2. Освоєння океанів і морів первісною людиною. Заселення первісною людиною Америки. Первісна людина в Австралії. Заселення островів Океанії.

Джерела інформації: [1, с. 6–12]; [2, с. 12–13];
[5, с. 80–83]; [6, с. 11–21].

Тема 3. Освоєння океану в Стародавньому світі. Освоєння моря давніми критянами. Плавання давніх єгиптян. Роль фінікійців в освоєнні океану.

Джерела інформації: [1, с. 12–65]; [2, с. 17–56];
[5, с. 84–87]; [6, с. 27–36].

Змістовий модуль 1.2

Історія суднобудування та освоєння Світового океану в період Середньовіччя до кінця XVIII ст.

Тема 4. Великі географічні відкриття. Передумови до Великих географічних відкриттів. Відкриття італійців і португальців. Відкриття Америки.

Джерела інформації: [1, с. 78–160]; [2, с. 86–103];
[5, с. 87–91]; [6, с. 71–85].

Тема 5. Плавання і відкриття Нового часу. Загальна характеристика відкриттів цієї епохи. Відкриття в Тихому океані.

Джерела інформації: [1, с. 160–172]; [2, с. 103–120];
[5, с. 136–150]; [6, с. 85–93].

Тема 6. Відкриття в Льодовитому океані і на Далекому Сході. Відкриття південного материка.

Джерела інформації: [1, с. 160–172]; [2, с. 130–162];
[5, с. 151–172]; [6, с. 93–103].

Змістовий модуль 1.3
Розвиток суднобудування та освоєння
Світового океану з XIX до початку XXI ст.

Тема 7. Розвиток парового та металевого суднобудування. Розвиток цивільного та військового суднобудування у XX – на початку XXI ст.

Джерела інформації: [1, с. 173–191; с. 207–247; с. 294–312]; [3, с. 7–32; с. 54–87; с. 98–118; с. 157–189; с. 220–250]; [4]; [5, с. 173–346]; [6, с. 103–114].

Тема 8. Становлення й розвиток суднобудівної науки, освіти та міжнародних класифікаційних товариств.

Джерела інформації: [3, с. 118–156]; [4, с. 6–34].

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Матеріал, що виноситься на практичне заняття, доповнює лекційний курс. Для зручної та ефективної організації навчального процесу зроблено Classroom з навчальної дисципліни, де розташовані навчально-методичні матеріали, завдання до практичних робіт та супроводжувальні матеріали. Доступ до класу надається на першому практичному занятті за університетською електронною поштою. Кожна тема заняття складається із двох-чотирьох питань, на які студент готує відповіді. Для цього потрібно скласти конспект, у якому будуть висвітлені основні історичні події та факти, які можна знайти в рекомендованій літературі. Під час відповіді студент може користуватися конспектом. За умови вільного володіння матеріалом, вірних відповідей на додаткові питання студент отримує найвищий бал.

При підготовці до заняття студенту рекомендується використовувати найновіші наукові публікації, що з'явилися після видання даної методичної розробки.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1	Головні характеристики земних океанів. Склад океанської води та зони дна океану. Сучасна теорія утворення океанів. Будова дна океану і материків <i>Джерела інформації: [2, с. 9–20]; [4, с. 15–50]; [5, с. 12–25]; [6, с. 10–28]; [7, с. 7–17]; [10, с. 7–31, с. 121–137]</i>	4	0,25
2	Ресурси океану і людство. Мінеральні ресурси океану та їх освоєння. Біологічні ресурси океану та їх освоєння. Енергія океану. Транспортне освоєння океану <i>Джерела інформації: [15, с. 73–168]</i>	2	0,25
3	Заселення материка Америка. Заселення Австралії. Заселення Океанії <i>Джерела інформації: [4, с. 56–62, с. 73–105, с. 150–162]; [6, с. 29–60, с. 68–84]; [10, с. 87–105]</i>	2	0,25
4	Досягнення в освоєнні морів давніх єгиптян, фінікійців, карфагенян, греків. Плавання персіян та індійців. Плавання давніх китайців <i>Джерела інформації: [2, с. 20–30]; [3, с. 147–164; с. 184–214]; [4, с. 39–45, с. 248–264]; [5, с. 25–36, с. 121–136, с. 141–144]; [7, с. 19–40]; [10, с. 485–504]</i>	2	0,25

Продовження таблиці

1	2	3	4
5	Освоєння Чорного та Азовського морів. Відкриття на морях давніх слов'ян <i>Джерела інформації:</i> [1, с. 65–77]; [5, с. 71–108]; [6, с. 36–55]	2	0,25
6	Освоєння океанів і морів у Середні віки. Європа Раннього Середньовіччя. Плавання скандинавів у Ранньому Середньовіччі <i>Джерела інформації:</i> [1, с. 86–103]; [6, с. 55–62]	2	0,25
7	Великі географічні відкриття. Відкриття португальців в Атлантичному океані. Плавання Х. Колумба. Освоєння американських берегів після Колумба. Експедиція Магеллана <i>Джерела інформації:</i> [1, с. 78–160]; [2, с. 86–103]; [5, с. 87–91]; [6, с. 71–85]	2	0,25
8	Основні віхи освоєння Північного й Тихого океанів XVI–XVII століттях. Великі мореплавці XVIII століття <i>Джерела інформації:</i> [1, с. 160–172]; [2, с. 103–120; с. 130–162]; [5, с. 136–150; с. 151–172]; [6, с. 85–103]	2	0,25
9	Розвиток парового та металевого суднобудування <i>Джерела інформації:</i> [1, с. 173–191; с. 207–247; с. 294–312]; [3, с. 7–32; с. 54–87; с. 98–118; с. 157–189; с. 220–250]; [4]; [5, с. 173–346]	2	0,5
10	Розвиток цивільного та військового суднобудування у XX – на початку XXI ст. <i>Джерела інформації:</i> [1, с. 173–191; с. 207–247; с. 294–312]; [3, с. 7–32; с. 54–87; с. 98–118; с. 157–189; с. 220–250]; [4]; [5, с. 173–346]	4	0,5

Продовження таблиці

1	2	3	4
11	Історія становлення та розвитку суднобудівних підприємств Південного регіону в ХХ – на початку ХХІ ст. <i>Джерела інформації:</i> [3, с. 211–220; с. 248–250]; [4, с. 112–162; с. 205–216]; [5, с. 287–454]; [11]; [14]; [17]	2	0,5
12	Людина освоює глибини океану. Ранній період. Водолазний костюм і акваланг. Батисфери і гідростати <i>Джерела інформації:</i> [3, с. 118–156]; [6, с. 103–114]	2	0,25
13	Підводні човни, батискафи і жилі підводні апарати. Прив'язні підводні апарати. Підводні апарати. Підводні будинки <i>Джерела інформації:</i> [4, с. 88–96]; [9]; [12]; [13]	2	0,25
Разом		30	4

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Відповідно до чинних положень про організацію освітнього процесу, самостійна робота студента є однією з форм організації навчання, основною формою оволодіння навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни має складатися з таких видів роботи:

- ❖ підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних);
- ❖ виконання практичних завдань протягом семестру;
- ❖ самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- ❖ підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, в тому числі написання реферату;
- ❖ підготовка до усіх видів контролю.

Контроль самостійної роботи проводиться:

❖ з лекційного матеріалу шляхом перевірки конспектів, виступу на практичних заняттях;

❖ з практичних занять шляхом перевірки виконаних завдань, написання реферату за обраною темою.

З метою роз'яснення найбільш складних питань дисципліни та підвищення якості виконання практичних завдань проводяться групові та індивідуальні консультації за розкладом кафедри.

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Багатство води і дна Чорного та Азовського морів України.
2. Великі географічні відкриття.
3. Великі мореплавці XVIII ст.
4. Великі мореплавці XX ст.
5. Великий торговий шлях «із варягів у греки».
6. Відкриття Антарктиди.
7. Відкриття португальців в Атлантичному океані.
8. Видатні флотоводці.
9. Досягнення в освоєнні морів давніх єгиптян, фінікійців, карфагенян, греків.
10. Експедиція Магеллана.
11. Засоби перебування людини під водою.
12. Заселення материка Америки.
13. Заселення Австралії.
14. Заселення Океанії.
15. Історії суднобудування в Херсоні та Миколаєві.
16. Історія якоря.
17. Навколосвітні подорожі.
18. Навчальні судна.
19. Основні транспортні потоки Світового океану.
20. Освоєння американських берегів після Колумба.
21. Освоєння Чорного та Азовського морів.

22. Перші маяки.
23. Підводні апарати.
24. Підводні човни і батискафи.
25. Пірати ХХ – початку ХХІ ст.
26. Плавання арабів.
27. Плавання Х. Колумба.
28. Потенційні можливості Світового океану та їх використання.
29. Полярні експедиції ХVІІІ ст.
30. Принципи дії підводних дзвонів, сховищ, станцій.
31. Розвиток і формування структури світового морського флоту.
32. Середньовічні скандинави в освоєнні морів та океану.
33. Флот українських козаків.
34. Розвиток цивільного суднобудування після Другої світової війни.
35. Розвиток військового суднобудування після Другої світової війни.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ РЕФЕРАТІВ

Реферат подається в друкованому варіанті та/або завантажується до Classroom. Обсяг основного друкованого тексту 15–17 сторінок (текст шрифтом 14 Times New Roman; інтервал 1,5; поля зверху й знизу 20 мм, зліва – 30 мм, справа – 15 мм; нумерація сторінок, починаючи з основного тексту, виставляється у правому верхньому кутку).

Реферат складається з титульної сторінки, плану, основного тексту (вступу, розділів, висновків), списку використаних джерел і літератури (не менше 5 джерел).

У рефераті повинні бути розкриті основні положення, які стосуються обраної теми.

На титульній сторінці вказується назва кафедри, тема реферату, дисципліна, виконавець, викладач.

Реферат захищається в усній формі у вигляді доповіді під час підсумкового контролю.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Коли стабілізувався склад океанської води?
2. На які зони розділяють дно океану?
3. У чому суть сучасної теорії утворення океанів?
4. Чим відрізняється будова дна океану і материків?
5. Які головні характеристики земних океанів?
6. Вітри над океанами.
7. Назвіть відомі Вам океанські течії та течії Чорного моря.
8. Які речовини людина добуває з морської води?
9. Які найбільше перспективні мінеральні ресурси морського дна?
10. Чим багаті води і дно Чорного та Азовського морів України?
11. Які біологічні ресурси морів і океанів важливіші для людства?
12. Які джерела енергії має океан?
13. Як можливо використовувати енергію морських хвиль?
14. Що було характерного для транспортних перевезень у давні часи?
15. Які основні транспортні потоки перекреслюють океани?

16. Як освоювала моря первісна людина?
17. Коли і як були заселені материки Америки?
18. Що Ви знаєте про заселення Австралії?
19. Які головні шляхи та дата заселення Океанії?
20. Як освоювали моря давні критяни?
21. Яким чином освоювали моря та океани давні єгиптяни?
22. Яка роль фінікійців у давньому мореплаванні?
23. Що головного в освоєнні океану зробили у Карфагені?
24. Які досягнення в освоєнні морів давніх греків?
25. Що Ви знаєте про освоєння Чорного та Азовського морів?
26. Які народи та поселення склали основу цивілізації Південної України у давні часи?
27. Які уявлення мали давні греки та римляни про світ?
28. Що позитивного зробили середньовічні скандинави в освоєнні морів та океану?
29. Що Ви знаєте про плавання арабів?
30. Які відкриття зробили у морях давні слов'яни?
31. Що стало передумовами до Великих географічних відкриттів?
32. Які відкриття зробили в Атлантичному океані португальці?
33. Що встановили плавання Х. Колумба?
34. Як просувалося освоєння американських берегів після Колумба?
35. Що важливого довела експедиція Магеллана?
36. Які основні віхи освоєння Північного і Тихого океанів у XVI–XVII ст.?
37. Які землі були відкриті в XVI–XVII ст. у Тихому океані?
38. Що Ви можете розповісти про великих мореплавців XVIII ст.?

39. Яке значення для географії мали полярні експедиції XVIII ст.?
40. Як і коли сталося відкриття Антарктиди?
41. Які Вам відомі засоби перебування людини під водою?
42. У чому різниця між м'яким, жорстким водолазними костюмами та аквалангом?
43. Які переваги та недоліки батисфер і гідростатів?
44. Що Ви можете розповісти про підводні човни і батискафи?
45. Які Вам відомі підводні апарати?
46. За яким принципом працюють підводні дзвони, сховища, станції?
47. Основні віхи розвитку суднобудівних підприємств Херсона й Миколаєва.
48. Судна запорожців та їх морські походи.
49. Етапи становлення суднобудівної науки.
50. Етапи становлення суднобудівної освіти.
51. Історія кваліфікаційних товариств.
52. Підводний флот у кінці XIX – на початку XX ст.
53. Розвиток цивільного суднобудування на початку XX ст.
54. Розвиток військового суднобудування на початку XX ст.
55. Військове та цивільне суднобудування в міжвоєнний період 1921–1939 рр.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Як методи навчання для всіх видів занять використовується:

- робота з літературою як опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної освіти;

- пояснення як словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення.

Для лекційних занять застосовується:

- лекція як усний виклад навчального матеріалу, що характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованою розумових образів, доведень і узагальнень;

- ілюстрування як показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

- відеометод як використання відеоматеріалів для активізації наочно чуттєвого сприймання, що забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Для практичних занять застосовується:

– практична робота як метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків.

Для зручної та ефективної організації навчального процесу зроблено Classroom з навчальної дисципліни, де розташовані навчально-методичні матеріали, завдання до практичних робіт та супроводжувальні матеріали. Доступ до класу надається на першому практичному занятті за університетською електронною поштою.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є:

- усні відповіді та доповіді на практичних заняттях та/або письмові відповіді на питання практичних занять, які завантажені до Classroom;

- модульна контрольна робота (для студентів денної форми навчання);

- контрольна робота (для студентів заочної форми навчання);

- залік (усні відповіді та реферат).

За окремим розпорядженням адміністрації університету заняття можуть повністю проводитися дистанційно у Classroom.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При вивченні дисципліни студентам рекомендується використовувати основну та додаткову літературу, конспект лекцій, а також джерела з мережі Internet.

Навчальний процес вивчення дисципліни складається з трьох змістових модулів. При вивченні дисципліни проводиться поточний і підсумковий модульний контроль. Поточний контроль охоплює перші два змістових модулі. Підготовка й захист реферату враховується при проведенні підсумкового контролю.

Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю й оцінки заключного заліку.

Питома вага заключного підсумкового контролю в загальній системі оцінок – **40 балів**. Право здавати залік дається студенту, який з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного іспиту набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Критерії оцінювання практичних робіт

Бал	Критерії оцінювання
3	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно, розв'язано всі завдання для самостійного опрацювання без помилок.
2	Робота виконана з порушенням установлених термінів. Студент виконує практичну роботу згідно з інструкцією, іноді після консультації викладача; складає звіт, що містить неточності у висновках та помилки.
1	Робота виконана з порушенням установлених термінів. Студент виконує практичну роботу під керівництвом викладача; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	Робота не виконувалася.

Критерії оцінювання поточного модульного контролю знань у формі письмового опитування складаються з письмової відповіді на 3 питання (1 питання – 7 балів)

Бал	Критерії оцінювання
7	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
6	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 21 бал.	

**Критерії оцінювання контрольної роботи
(для заочної форми)**

Бал	Критерії оцінювання
21	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено в достатньому обсязі, аргументовано й у правильній послідовності. Під час захисту роботи студент вільно орієнтується в матеріалах.
14	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено в достатньому обсязі, але частка відповідей наведена без результатів розрахунків. Під час захисту роботи студент вільно орієнтується в матеріалах.
7	Робота виконана з порушенням установлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно, більша частина відповідей наведена без результатів розрахунків. Під час захисту роботи студент слабо орієнтується в матеріалах.
0	Робота не виконувалася.

Критерії оцінювання реферату

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
1	2	3
Пояснювальна записка	15	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи вимог. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку.
	13	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту. Робота виконувалась несистематично та подана на перевірку із запізненням.
	10	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась несистематично та подана на перевірку із запізненням.
Ілюстративна частина	5	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог, що висуваються.

Продовження таблиці

1	2	3
	4	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання в доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями.
	3	Ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість.
	2	Ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали.

Критерії оцінювання підсумкового модульного контролю та заліку (2 питання та реферат)

Бал	Критерії оцінювання
40	Студент відповів на всі питання самостійно без помилок та відповідає на додаткові теоретичні питання без помилок.
30	Студент відповів на всі питання самостійно без помилок, але відповіді на додаткові теоретичні питання не повні.
20	Студент відповів правильно не на всі питання, проте відповідає на додаткові теоретичні питання без помилок.
10	Студент відповів на всі питання з помилками, але на додаткові теоретичні питання відповідає без помилок.
0	Студент не відповів на всі питання і не може відповісти на додаткові теоретичні питання.

ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Технічні засоби навчання: мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери з підключенням до мережі Інтернет.

При проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технології (Moodle, Google Classroom, DingTalk, ZOOM Cloud Meetings, Skype, Viber, WeChat, Telegram, соціальні мережі тощо).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Безлуцька О. П., Добровольська В. А. Історія мореплавства : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон : ХДМА, 2017. 364 с.

2. Бугаенко Б. А., Галь А. Ф. История судостроения : учебное пособие : в 4 ч. Часть 1. От древнейших времен до конца парусной эпохи. Николаев : НУК, 2005. 188 с.

3. Бугаенко Б. А., Галь А. Ф. История судостроения. учебное пособие : в 4 ч. Часть 2. Становление парового и металлического судостроения. Николаев : НУК, 2007. 296 с.

4. Бугаенко Б. А., Галь А. Ф. История судостроения : учебное пособие : в 4 ч. Часть 3. Судостроение нового времени 1920–1945 гг. Николаев : НУК, 2009. 292 с.

5. Рижева Н. О. Історія суднобудування на теренах України (від давніх до новітніх часів) : монографія. Київ : ПП Сергійчук М. І., 2008. 476 с.

6. Магула В. Е. Історія освоєння Світового океану : підручник. Миколаїв : УДМТУ. 140 с.

Допоміжна література

7. Брайан Лэйвери. Корабли. 5000 лет кораблестроения и мореплавания. М. : Астрель, 2007. 400 с.

8. Географія материків і океанів : курс лекцій / уклад. О. Д. Лаврик. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. 154 с.

9. Інноваційні технології проектування та побудови суден і засобів океанотехніки : монографія / С. С. Рижков, В. С. Блінцов, В. Ф. Квасницький та ін. Миколаїв : НУК, 2009. 354 с.

10. История мореплавания для учащихся 8–11 классов : учебное пособие. Одесса : «Студия «Негоциант», 2003. 144 с.

11. Кулак Е. А. Адмирал судостроения. Документальное издание о Всеволоде Федоровиче Заботине / Е. А. Кулак, Л. В. Марченко. Херсон : ООО «ПКФ «СТАР» ЛДД», 2017. 143 с.

12. Національний університет кораблебудування: вибір долі [Електронний ресурс] : відеофільм // НУК ім. адмірала Макарова. Миколаїв : НУК, 2010. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

13. Национальный университет кораблестроения имени адмирала Макарова / пред. редкол. С. С. Рыжков. Киев : Логос Украина, 2015. 320 с.

14. Слуцкий Н. Г. Херсонскому государственному заводу «Паллада» – 70 лет: строительство железобетонных плавучих сооружений в Украине / Н. Г. Слуцкий, В. Ф. Маломан // Рыбное хозяйство Украины. Специальный выпуск «Морские технологии: проблемы и решения». 2004. Керчь : КМТИ, 2004. № 7. 25 с.

15. Суднова енергетика та Світовий океан : підручник / В. М. Горбов, І. О. Ратушняк, Є. І. Трушляков, О. К. Чередніченко; за ред. В. М. Горбова. Миколаїв : НУК, 2007. 596 с.

16. Ханке Х. Люди, кораблі, океани. 6000-летня авантюра мореплавания. М. : Судостроение, 1976. 432 с.

17. Херсонский судостроительный завод. Очерки истории / Г. И. Цыганков, В. Н. Антипенко, Ф. М. Багненко, В. А. Войтенко, В. В. Волков, В. Ф. Заботин, Н. Н. Спивак, В. Н. Трубоч, А. Н. Яицкий. Симферополь : Таврида, 1994. 400 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.kb.nuos.edu.ua/> – Херсонський навчально-науковий інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

2. <https://nuos.edu.ua/pro-universitet/istoriya/> – Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

3. <https://shipregister.ua/istoriya-registra-sudnoplavstva-ukra%97ni/> – державне підприємство «Класифікаційне товариство Регістр судноплавства України»

4. <https://www.nibulon.com/napriamy-diialnosti/sudnobuduvannia/> – «Суднобудівно-судноремонтний завод «НІБУЛОН»

5. http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?Z21ID=&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Mykolaivsky_sudnobudivny_zavod

Навчальне видання

ЩЕДРОЛОСЄВ Олександр Вікторович
КОНОВАЛОВА Ганна Василівна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи з дисципліни
«Історія суднобудування
та освоєння Світового океану»

Комп'ютерне верстання *Н. М. Ковальчук*
Коректор *О. Є. Вакула*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 2,09. Вид. № 24. Зам. № 2907-17.
Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54007
E-mail : publishing@nuos.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6402 від 19.09.2018 р.